

PREDLOG
Vlada Crne Gore

PREGOVARAČKA POZICIJA CRNE GORE
ZA MEĐUVLADINU KONFERENCIJU O PRISTUPANJU CRNE GORE
EVROPSKOJ UNIJI
ZA POGLAVLJE 9 – FINANSIJSKE USLUGE

Podgorica, septembra 2014.

I SAŽETAK PREGOVARAČKE POZICIJE

Crna Gora prihvata pravnu tekovinu Evropske unije obuhvaćenu poglavljem 9 - Finansijske usluge, kakva je na snazi **11. VI 2013**, i do trenutka pristupanja Evropskoj uniji ne očekuje poteškoće u sprovođenju pravne tekovine EU u okviru ovog poglavlja.

Crna Gora ne traži trajna izuzeća niti prelazna razdoblja za sprovođenje pravne tekovine EU obuhvaćene ovim poglavljem.

II ZAKONODAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR

Poglavlje 9 - Finansijske usluge obuhvata četiri ključne oblasti:

- a) Bankarstvo i finansijski konglomerati,
- b) Osiguranje i penzijsko osiguranje pod pokroviteljstvom poslodavca,
- c) Infrastrukturu finansijskih tržišta,
- d) Tržište hartija od vrijednosti i investicione usluge.

U Crnoj Gori postoji odgovarajući institucionalni okvir za sprovođenje pravne tekovine u ovom poglavlju i nije potrebno osnivanje novih institucija, već samo jačanje postojećih.

Za sprovođenje pravne tekovine EU u ovoj oblasti nadležni su Ministarstvo finansija, Centralna banka Crne Gore, Komisija za hartije od vrijednosti, Agencija za nadzor osiguranja i Fond za zaštitu depozita.

U cilju postizanja pune usklađenosti i primjene pravne tekovine EU u oblasti finansijskih usluga, Crna Gora će nastaviti sa daljim usklađivanjem zakonodavstva i jačanjem administrativnih kapaciteta.

II a) Bankarstvo i finansijski konglomerati

Važeća zakonska osnova na kojoj počiva funkcionisanje bankarskog sistema u Crnoj Gori obuhvata Zakon o bankama („Sl. list CG”, br. 17/08, 44/10), Zakon o Centralnoj banci Crne Gore (“Sl. list CG”, br. 40/10, 46/10, 6/13), Zakon o stečaju i likvidaciji banaka („Sl. list CG”, br. 47/01, 62/08, 44/10) i Zakon o zaštiti depozita (“Sl. list CG” 44/10).

Zakonom o bankama uređuje se osnivanje, upravljanje, poslovanje i kontrola rada banaka, mikrokreditnih finansijskih institucija i kreditnih unija i uređuju uslovi i kontrola poslovanja lica koja se bave kreditno-garantnim poslovima, s ciljem uspostavljanja i održavanja zdravog i stabilnog bankarskog sistema koji obezbjeđuje zaštitu interesa deponenata i drugih povjerilaca.

Na osnovu Zakona o bankama, Centralna banka je kao regulator bankarskog sistema, donijela podzakonska akta kojima se bliže uređuju pojedina pitanja funkcionisanja bankarskog sistema, i to:

- Odluku o adekvatnosti kapitala banaka („Sl. list CG”, br. 38/11, 55/12);
- Odluku o kontnom okviru za banke („Sl. list CG”, br. 55/12);
- Odluku o izvještajima koji se dostavljaju Centralnoj banci Crne Gore („Sl. list CG”, br. 64/12);
- Odluku o načinu izračunavanje izloženosti banaka („Sl. list CG”, br. 15/12);
- Odluku o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka („Sl. list CG”, br. 2/12);
- Odluku o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u banakama („Sl. list CG”, br. 22/12, 55/12);
- Odluku o metodima za izradu konsolidovanih finansijskih izvještaja bankarske grupe („Sl. list CG”, br. 24/09);
- Odluku o minimalnim standardima za upravljanje operativnim rizikom u bankama („Sl. list CG”, br. 24/09);
- Odluku o dokumentaciji koja se prilaže uz zahtjeve za izdavanje odobrenja iz Zakona o bankama („Sl. list CG”, br. 57/08, 80/10);
- Odluku o minimalnim standardima za upravljanje rizikom likvidnosti u banakama („Sl. list CG”, br. 60/08);
- Odluku o minimalnim standardima za upravljanje rizikom kamatne stope koji proizilazi iz netrgovačkih aktivnosti banaka („Sl. list CG”, br. 60/08), i
- Odluku o minimalnim standardima za poslovanje sa licima povezanim sa bankom („Sl. list CG”, br. 60/08).

Zakonom o Centralnoj banci Crne Gore propisana je, između ostalog, odgovornost Centralne banke za nadzor održavanja stabilnosti finansijskog sistema kao cjeline i donošenje propisa i mjera iz ove oblasti; izdavanje dozvola i odobrenja za rad banaka i finansijskih institucija i vršenje kontrole banaka i finansijskih institucija, i sprovođenje postupka stečaja i likvidacije banaka i finansijskih institucija u skladu sa zakonom.

Zakonom o stečaju i likvidaciji banaka uređuju se uslovi i postupak stečaja i likvidacije banaka.

Centralna banka Crne Gore – CBCG, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Crne Gore, izdaje dozvole i odobrenja za rad banaka i finansijskih institucija, vrši kontrolu banaka i finansijskih institucija, i sprovodi postupak stečaja i likvidacije banaka i finansijskih institucija u skladu sa zakonom.

U Crnoj Gori posluje jedanaest banaka i šest mikrokreditnih finansijskih institucija. Nije ispoljeno interesovanje za osnivanje kreditnih unija, niti za obavljanje kreditno-garantnih poslova.

U Crnoj Gori nema finansijskih konglomerata.

Zakonom o zaštiti depozita uređuje se sistem zaštite depozita položenih kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori, status, nadležnosti i poslovanje Fonda za zaštitu depozita i isplata garantovanog depozita u cilju zaštite interesa deponenta i doprinosa očuvanju stabilnosti bankarskog sistema.

Na osnovu navedenog zakona, Fond za zaštitu depozita je donio sljedeća podzakonska akta:

- Pravilnik o obavještanju deponenata i potencijalnih deponenata o sistemu zaštite depozita ("Sl. list CG", br. 16/12);
- Odluku o bližim uslovima, načinu i postupku isplate garantovanih depozita ("Sl. list CG", br. 16/12, 66/12);
- Odluku o mjesečnim izvještajima koje banka dostavlja Fondu za zaštitu depozita ("Sl. list CG", br. 66/12), i
- Odluku o visini stope za obračun redovne premije i načinu obračuna redovne premije za 2014. godinu ("Sl. list CG", br. 55/13).

Fond za zaštitu depozita - FZD je, u skladu sa Zakonom za zaštitu depozita, dužan da deponentima banke obezbijedi zaštitu od gubitka dijela ili cijelog depozita i da promovira sistem zaštite depozita. U ostvarivanju nadležnosti Fond: 1) utvrđuje visinu stope za obračun premije; 2) naplaćuje premije; 3) investira sredstva Fonda; 4) vrši obračun i isplatu garantovanih depozita; 5) donosi opšte akte za koje je ovlašten ovim zakonom; 6) vrši druge poslove u skladu sa zakonom.

U Crnoj Gori je implementirana **šema garantovanih depozita**, u čijem finansiranju participiraju sve banke u sistemu. Nivo garantovanih depozita od 1. I 2013. iznosi 50.000 eura, po jednom deponetu u jednoj banci. Ukoliko nastupi zaštićeni slučaj, FZD je u obavezi da izvrši isplatu garantovanog iznosa u roku od 20 dana.

II b) Osiguranje i penzijsko osiguranje pod pokroviteljstvom poslodavca

Važeća zakonska osnova za funkcionisanje sistema osiguranja u Crnoj Gori obuhvata Zakon o osiguranju („Sl. list RCG", br. 78/06, 19/07; „Sl. list CG", br. 53/09, 73/10, 40/11, 45/12), Zakon o obaveznom osiguranju u saobraćaju („Sl. list CG", br. 44/12) i Zakon o stečaju i likvidaciji društava za osiguranje („Sl. list CG", br. 11/07).

Zakonom o osiguranju uređuju se uslovi i način obavljanja djelatnosti osiguranja i nadzor nad obavljanjem djelatnosti osiguranja.

Na osnovu navedenog zakona, Agencija za nadzor osiguranja je donijela sljedeća podzakonska akta kojima se bliže uređuju pojedina pitanja iz oblasti osiguranja, i to:

- Pravilnik o postupku odlučivanja po prigovorima osiguranika i trećih oštećenih lica ("Sl. list CG", br. 38/13)
- Pravilnik o uslovima za polaganje, načinu polaganja i programu stručnog ispita za obavljanje poslova ovlaštenog aktuara ("Sl. list CG", br. 02/14)
- Pravilnik o sadržini mišljenja ovlaštenog aktuara („Sl. list CG", br. 17/13);
- Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvola za obavljanje poslova osiguranja i načinu dokazivanja ispunjenosti tih uslova („Sl. list CG", br. 15/03);
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja matematičke rezerve i posebne rezerve životnih osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik „Sl. list CG", br. 01/13);
- Pravilnik o karakteristikama podređenih dužničkih instrumenata koji se mogu uključiti u dopunski kapital društava za osiguranje („Sl. list CG", br. 01/13);

- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za izravnanje rizika („Sl. list CG”, br. 70/08, 01/13);
- Pravilnik o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja („Sl. list CG”, br. 01/13);
- Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju u bankama („Sl. list CG”, br. 01/13);
- Pravilnik o rasporedu vrsta rizika po vrstama osiguranja („Sl. list CG”, br. 01/13);
- Pravilnik o sadržini i načinu vođenja registara podataka o društvima za osiguranje i drugih subjekata koji podliježu kontroli Agencije za nadzor osiguranja („Sl. list CG”, br. 70/08, 06/13);
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete („Sl. list CG”, br. 41/11);
- Pravilnik o utvrđivanju rezultata poslovanja, raspoređivanju ostvarene dobiti, pokriću gubitka i mjerama za pokriće gubitka („Sl. list CG”, br. 70/08, 01/13);
- Odluka o načinu procjenjivanja aktive društava za osiguranje („Sl. list CG”, br. 77/10, br 06/13);
- Pravilnik o kontnom okviru društva za osiguranje („Sl. list CG”, br. 63/10);
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja prenosnih premija („Sl. list CG”, br. 70/08);
- Pravilnik o načinu obračuna margine solventnosti („Sl. list CG”, br. 14/13);
- Pravilnik o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje („Sl. list CG”, br. 70/08, 87/09, 21/10);
- Odluka o naknadama Agencije za nadzor osiguranja („Sl. list CG”, br. 04/08, 42/12, 17/13, 49/13);

U skladu sa ovlaštenjima datim Zakonom o osiguranju, Ministarstvo finansija Crne Gore donijelo je sljedeće pravilnike:

- Pravilnik o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje („Sl. List CG”, br. 46/13)
- Pravilnik o sadržini i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju („Sl. list CG”, br. 47/09, 40/12).

Zakonom o obaveznom osiguranju u saobraćaju uređuju se obavezna osiguranja u saobraćaju, kao i poslovanje udruženja osiguravača, u sklopu koga funkcioniše i Garantni fond, čija sredstva prvenstveno služe za isplatu šteta pričinjenih nepoznatim i neosiguranim vozilima, odnosno vozilima osiguranim kod društva za osiguranje nad kojim je otvoren stečaj, odnosno likvidacija.

Na osnovu navedenog zakona, Agencija za nadzor osiguranja je donijela sljedeća podzakonska akta kojima se bliže uređuju pojedina pitanja iz oblasti osiguranja u saobraćaju, i to:

- Pravilnik o bližem sadržaju knjige šteta („Sl. list CG”, br. 54/13);
- Pravilnik o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koje udruženje - Nacionalni biro osiguravača Crne Gore - dostavlja Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja („Sl. list CG”, br. 02/13);
- Odluka o visini graničnog osiguranja („Sl. list CG”, br. 35/12);

- Pravilnik o jedinstvenim kriterijumima za utvrđivanje naknade nematerijalne i nekih vidova materijalne štete („Sl. list CG”, br. 35/09);
- Pravilnik o određivanju procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti odnosno umanjena opšte životne aktivnosti fizičkih lica kao posledice povređivanja u saobraćajnoj nezgodi („Sl. list CG”, br. 35/09);
- Pravilnik o jedinstvenim kriterijumima za procjenu štete na vozilima i štete koja je posljedica nemogućnosti korišćenja vozila („Sl. list CG”, br. 35/09), i
- Pravilnik o sadržini obrasca polise osiguranja od autoodgovornosti („Sl. list CG”, br. 02/12).

Zakonom o stečaju i likvidaciji društava za osiguranje uređuju se uslovi i postupak stečaja, dobrovoljne likvidacije društava za osiguranje, kao i prava i obaveze učesnika u postupcima stečaja i likvidacije.

Agencija za nadzor osiguranja Crne Gore – ANO je, u skladu sa Zakonom o osiguranju, nadležna za vršenje nadzora nad radom društava za osiguranje u Crnoj Gori, izdavanje odobrenja za njihov rad i praćenje ispunjavanja prudencijalnih kriterijuma, u cilju zaštite interesa osiguranika i obezbjeđenja stabilnosti i razvoja djelatnosti osiguranja, a na bazi principa zdrave konkurencije i jednakosti uslova poslovanja.

U Crnoj Gori posluje 11 osiguravajućih društava, od čega šest za poslove životnog osiguranja, a pet za poslove neživotnog osiguranja. Aktivnosti zastupanja u osiguranju (agenti) vrši 19 društava za zastupanje, dok aktivnosti posredovanja (brokери) u osiguranju obavlja 6 društava za posredovanje. Agencija sprovodi stručni ispit i daje ovlašćenja fizičkim licima za obavljanje poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju. Agencija je takođe ovlašćena i za obuku i davanje ovlašćenja aktuarima.

Zakonodavstvo koje se odnosi na penzijsko osiguranje pod pokroviteljstvom poslodavca nije implementirano u Crnoj Gori, što znači da ne postoji adekvatan regulatorni okvir baziran na IORP direktivi, kao ni potencijalno definisana institucionalna nadležnost za regulisanje i superviziju poslovanja penzijskih fondova pod pokroviteljstvom poslodavca.

II c) Infrastruktura finansijskih tržišta

Važeća zakonska osnova kojom se reguliše infrastruktura finansijskih tržišta u Crnoj Gori, poravnanje u sistemima hartija od vrijednosti i aranžmani finansijskih kolaterala obuhvata Zakon o hartijama od vrijednosti („Sl. list RCG”, br. 59/00, 10/01, 43/05, 28/06; „Sl. list CG”, br. 53/09, 73/10, 40/11), Zakon o finansijskom obezbjeđenju („Sl. list CG”, br. 44/12) i Zakon o investicionim fondovima („Sl. list CG”, br. 54/11).

Zakonom o hartijama od vrijednosti uređuje se kliring, saldiranje i registracija hartija od vrijednosti, odnosno djelokrug poslova Centralne depozitarne agencije - institucije nadležne za poslove registrovanja dematerijalizovanih hartija od vrijednosti i poslove kliringa i saldiranja sklopljenih transakcija s tim hartijama.

Na osnovu navedenog zakona, donijeta su **Pravila Centralne depozitarne agencije**, kojima se bliže definiše način obavljanja poslova kliringa i saldiranja transakcija s hartijama od vrijednosti.

Zakonom o finansijskom obezbjeđenju uređuju se način i uslovi zaključivanja i izvršenja ugovora o finansijskom obezbjeđenju. Zakonom se eksplicitno ne propisuje koji je organ nadležan za njegovo sprovođenje.

Zakonom o investicionim fondovima uređuju se uslovi za osnivanje i poslovanje investicionih fondova i društava za upravljanje investicionim fondovima, uslovi za izdavanje i otkup investicionih jedinica investicionih fondova, transformacija fondova i druga pitanja od značaja za rad investicionih fondova.

U Crnoj Gori ne postoje **alternativni investicioni fondovi**.

II d) Tržište hartija od vrijednosti i investicione usluge

Važeća zakonska osnova za funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti i investicionih usluga u Crnoj Gori je Zakon o hartijama od vrijednosti („Sl. list RCG”, br. 59/00, 10/01, 43/05, 28/06; „Sl. list CG”, br. 53/09, 73/10, 40/11, 06/13).

Zakonom o hartijama od vrijednosti uređuju se vrste hartija od vrijednosti, izdavanje i trgovanje tim hartijama, prava i obaveze subjekata na tržištu hartija od vrijednosti i organizacija, djelokrug i nadležnost Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore.

Na osnovu navedenog zakona, Komisija za hartije od vrijednosti je donijela sledeća podzakonska akta kojima se bliže uređuju pojedina pitanja iz oblasti funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti i investicionih usluga, i to:

- Pravila o kontroli poslovanja sa hartijama od vrijednosti („Sl. list RCG”, br. 28/07; „Sl. list CG”, br. 19/12, 09/13);
- Pravila o izdavanju dozvole za rad Centralnoj Depozitarnoj Agenciji („Sl. list RCG”, br. 02/01);
- Pravila o sadržini prospekta za javnu ponudu emisije vlasničkih i dugoročnih dužničkih hartija od vrijednosti („Sl. list RCG”, br. 34/07);
- Pravila o sadržini skraćenog prospekta i o načinu i postupku evidentiranja zatvorenih ponuda vlasničkih i dugoročnih dužničkih hartija od vrijednosti („Sl. list RCG”, br. 34/07) i „Sl. list CG”, br. 39/08), i
- Pravila o načinu vođenja poslova ovlašćenih učesnika na tržištu hartija od vrijednosti („Sl. list CG”, br. 78/09, 87/09, 72/10, 24/11, 29/11, 32/11, 49/11);
- Pravila Montenegroberze (donijela Montenegroberza);
- drugi propisi.

Komisija za hartije od vrijednosti je nadležna za poslove uređivanja i nadzora izdavanja hartija od vrijednosti i njihove trgovine, i supervizije u oblasti pružanja investicionih usluga, tržišta hartija od vrijednosti i investicionih fondova.

U Crnoj Gori posluje 8 investicionih fondova i 2 dobrovoljna penzijska fonda.

U Crnoj Gori nije implementirana **šema za zaštitu investitora**.

III. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVNOG I INSTITUCIONALNOG OKVIRA S PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE

U cjelini posmatrano, Crna Gora je već dostigla viši nivo usklađenosti i djelimično primjenjuje pravnu tekovinu EU u oblastima koje su obuhvaćene ovim poglavljem.

Crna Gora prihvata pravnu tekovinu EU koja se odnosi na oblast finansijskih usluga.

U cilju postizanja pune usklađenosti i primjene pravne tekovine EU s ciljem dobre pripremljenosti za preuzimanje obaveza članstva, Crna Gora će nastaviti s daljim usklađivanjem s pravnom tekovinom i njenom pravilnom primjenom, posebno vodeći računa o dinamičnim promjenama pravne tekovine EU u oblasti finansijskih usluga.

U Crnoj Gori postoji odgovarajući **institucionalni okvir** za sprovođenje pravne tekovine u ovom poglavlju, koji će biti dodatno unaprijeđen jačanjem postojećih tijela.

Cjelokupni crnogorski **administrativni kapaciteti** u svim oblastima finansijskih usluga su trenutno zadovoljavajući. Međutim, potrebno je da se ojačaju u pogledu rastućih odgovornosti i budućih obaveza svakog supervizora koje su proizašle iz primjene pravne tekovine EU u ovom poglavlju. Osim mogućeg povećanja broja zaposlenih, supervizorske institucije će ulagati dalje napore ka unapređenju postojećeg profesionalnog kvaliteta zaposlenih i ka kontinuiranom usavršavanju njihovih tehničkih znanja kroz ciljane obuke. Isto važi za nadzorne prakse i IT sisteme koji se koriste za obezbjeđivanje djelotvornog i pouzdanog prudencijalnog nadzora i koji treba da se unapređuju da bi se uskladili s novom pravnom tekovinom EU.

Crna Gora će inicirati proceduru za imenovanje svojih predstavnika u svojstvu posmatrača u radu tri evropska nadzorna organa –Evropskog tijela za nadzor banaka (EBA), Evropskog regulatornog organa za tržišta i hartije od vrijednosti (ESMA) i Evropskog regulatornog organa za osiguranje i penzije (EIOPA), kako se bude približavalo vrijeme pristupanja EU.

III a) Bankarstvo i finansijski konglomerati

Crna Gora je dostigla umjereno napredan nivo usklađenosti s pravnom tekovinom EU u ovoj oblasti.

U cilju postizanja pune i efikasne primjene pravne tekovine do pristupanja EU, Crna Gora će donijeti sledeće zakone: **Zakon o bankama, Zakon o dodatnom nadzoru finansijskih konglomerata, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju i likvidaciji banaka i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti depozita**.

a1) Crna Gora je djelimično transponovala Direktivu 2006/48/EZ o pravilima vezanim za osnivanje i poslovanje kreditnih institucija. Crna Gora će usvojiti odredbe vezane za pristupe o naprednom mjerenju kapitala i izvršiće usklađivanje s Direktivom 2009/111/EZ kada je riječ o bankama povezanim s centralnim institucijama, kao i određenim stavkama koje se odnose na sopstvena sredstva, veliku izloženost, supervizorske aranžmane i upravljanje krizama.

Crna Gora je postigla dobar nivo usklađenosti sa zahtjevima pravne tekovine EU vezanim za adekvatnost kapitala za investicione kompanije i kreditne institucije. Crna Gora će donijeti **Zakon o bankama** u posljednjem kvartalu 2016, čime će se izvršiti usklađivanje sa novim paketom vezanim za kapitalne zahtjeve koji se sastoji od Regulative (EU) 575/2013 i Direktive 2013/36/EU, kojom se transponuje Bazel III, odnosno novi Bazelski standardi kapitala i likvidnosti usmjereni na jačanje kapitalnih zahtjeva za banke, kao i na formiranje okvira za nove regulatorne zahtjeve u vezi sa likvidnošću i dodatne kapitalne zahtjeve za finansijske institucije od sistemskog značaja (tzv. *SIFIs*).

Centralna banka će donijeti sledeću podzakonsku regulativu: **novu Odluku o adekvatnosti kapitala banaka, Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o kontnom okviru za banke, Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o minimalnim standardima za upravljanje rizicima u bankama, Odluku o velikim izloženostima banaka, Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka, Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o minimalnim standardima za poslovanje sa licima povezanim sa bankom, Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o izvještajima koji se dostavljaju Centralnoj banci Crne Gore i druge propise** u posljednjem kvartalu 2017.

a2) Crna Gora će donijeti **Zakon o dodatnom nadzoru finansijskih konglomerata** u posljednjem kvartalu 2017, čime će se postići usklađenost s Direktivom 2002/87/EZ o sveobuhvatnom okviru za dodatni nadzor finansijskih konglomerata.

a3) Crna Gora je tek u ranoj fazi usklađivanja sa zahtjevima pravne tekovine EU vezanim za nivo pokrivenosti **šeme garantovanog depozita**. Neusaglašenost je identifikovana kroz dva pitanja:

(i) visina garantovanog depozita (u Crnoj Gori je 50.000 eura, dok propisi EU - Direktiva 2009/14, nalažu iznos od 100.000 eura,) i

(ii) pojam "nedostupni depozit" nije definisan zakonom.

(i) Prema odredbama Direktive 2009/14, član 3/EC, visina garantovanog depozita iznosi 100.000 €. U Crnoj Gori visina garantovanog depozita iznosi 50.000 €. Ovim nivoom pokriva (50.000 €) obuhvaćeno je 99% deponenata u Crnoj Gori koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita. Obzirom na ovoliki procenat pokrivenosti deponenata, Međunarodni monetarni fond i Svjetska banka su predlagali da iznos pokriva bude 10.000 €, odnosno 20.000 €. Crna Gora će uskladiti zakonsko rješenje o visini garantovanog depozita na 100.000 € danom pristupanja EU;

(ii) FZD isplaćuje sredstva tek onda kada CBCG donese rješenje o otvaranju stečajnog postupka nad bankom (Zakon o bankama, čl. 129. st 1 i Zakonom o zaštiti depozita, član 4. stav 1). Direktivom 94/19 član 1 tačka 3, definisan je pojam „nedostupan depozit“.

Kako ova kategorija nije definisana Zakonom o bankama, niti Zakonom o zaštiti depozita, neophodno je ovaj pojam bliže definisati. Nedostupan depozit podrazumijeva da deponent nije mogao raspolagati svojim depozitom u periodu dužem od 5 radnih dana, pa je obaveza nadležne institucije (CBCG) da, kada se uvjeri da su depoziti „nedostupni“, uvede mjere kako bi FZD mogao izvršiti isplatu.

Po pitanju roka isplate, Zakon o zaštiti depozita je u sadašnjem trenutku u potpunosti usaglašen s pomenutom direktivom.

Crna Gora prima k znanju politički dogovor postignut na nivou EU u decembru 2013. u vezi s donošenjem nove Direktive o šemama garantnog depozita (DGS), koja će zamijeniti postojeću. Nova direktiva će, između ostalog, postepeno smanjiti rok isplate na 7 radnih dana do 2024. godine i uvesti ex-ante finansiranje posredstvom doprinosa banaka koji će iznositi 0,8% od pokrivenih depozita za period od 10 godina.

Crna Gora će postići punu usaglašenost u ovoj oblasti donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti depozita u četvrtom kvartalu 2018. godine.

a4) Crna Gora je djelimično usklađena s Direktivom 86/635/EC o računima banaka i filijala. Neusaglašenost postoji u dijelu sadržaja obrazaca finansijskih izvještaja banaka.

Crna Gora će postići punu usaglašenost u ovoj oblasti donošenjem pomenutog *Zakona o bankama* i podzakonske regulative: *Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o kontnom okviru za banke* i *Odluke o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka* u posljednjem kvartalu 2017.

a5) Crna Gora je djelimično usklađena s Direktivom 2001/24/EZ o reorganizaciji i likvidaciji kreditnih institucija. Neusaglašenost postoji u odnosu na odredbe Direktive 2001/24/EZ o univerzalnosti u likvidaciji i reorganizaciji kreditnih institucija s filijalama u drugim zemljama EU, uzajamnom priznavanju mjera i procedura, saradnji među organima, kao i odredbe o postupanju u privremenoj upravi u bankama kao mjeri reorganizacije.

Pored toga, Crna Gora prima k znanju donošenje nove Direktive o saniranju i spašavanju banaka (*BRRD*), u vezi s kojom je postignut politički dogovor na nivou EU u decembru 2013. To podrazumijeva uspostavljanje nadležnog tijela za saniranje i spašavanje banaka, uvođenje odgovarajućeg mehanizma rane intervencije, zatim nadležnosti planiranja spašavanja banke u krizi i uspostavljanje finansijskog aranžmana za sanaciju banaka u krizi, za koji bi sredstva bila obezbjeđivana iz doprinosa banaka prema tipu rizika.

Crna Gora će postići punu usaglašenost u ovoj oblasti donošenjem Zakona o sanaciji i spašavanju banaka i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju i likvidaciji banaka u posljednjem kvartalu 2017.

*

U dijelu jačanja administrativnih i institucionalnih kapaciteta, Centralna banka će nastaviti da ulaže napore na održavanju i povećanju kvaliteta svoje tehničke stručnosti,

nadzornih sistema i praksi, kao i informacionih sistema kako bi osigurala djelotvoran i pouzdan prudencijalni nadzor u skladu s Osnovnim bazelskim principima za efikasan nadzor banaka. Kontinuirani napori će se ulagati u dijelu obezbjeđenja i jačanja odgovarajućih nadzornih alata (npr. prikupljanje podataka iz nadgledanih institucija, verifikacija podataka i stručna procjena, učestalost inspekcija na licu mjesta, proces supervizorskog pregleda institucija itd.) i uspostavljanju tijesne saradnje s regulatornim tijelima iz država članica EU i Regiona.

III b) Osiguranje i penzijsko osiguranje pod pokroviteljstvom poslodavca

Crna Gora je dostigla dobar nivo usaglašenosti u sektoru osiguranja i djelimično primjenjuje pravnu tekovinu u ovoj oblasti. Zakonodavstvo Crne Gore je u velikoj mjeri usklađeno sa režimom Solventnost I.

U cilju postizanja pune i efikasne primjene pravne tekovine do pristupanja EU, Crna Gora će donijeti sljedeće zakone: **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju** (kojim će se uskladiti sa nedostajućim odredbama iz Solventnosti I, potrebnim za harmonizovanje poslovanja društava za osiguranje u nacionalnim okvirima do pristupanja Crne Gore EU), **u četvrtom kvartalu 2015. godine**. Nakon toga slijedila bi izrada **novog Zakona o osiguranju u četvrtom kvartalu 2018. godine**, kojim će se u crnogorsko zakonodavstvo prenijeti direktiva Solventnost II.

Pored toga, u cilju potpunog usklađivanja s pravnom tekovinom EU, biće doneseni i:

Zakon o stečaju i likvidaciji društava za osiguranje, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju i Zakon o izmjenama i dopunama zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima.

Izmjene **Zakona o osiguranju** biće izvršene na sljedeći način:

- I. 1. VI 2014. – 31 XII 2015.** - period za sačinjavanje nacрта Zakona o osiguranju kojim se transponuje Solventnost I (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju), koji će uključivati sljedeće odredbe:
- i) Usklađivanje obračuna rezervi za izravnanje rizika;
  - ii) Dopuna odredaba za kvalifikovano učešće;
  - iii) Čuvanje profesionalne tajne;
  - iv) Odredbe u vezi sa reosiguranjem (deponovanje/ulaganje).

Ove odredbe ne bi uključivale:

- a) Odredbe o superviziji osiguravača u grupi;
- b) Iznose minimalnog akcijskog kapitala društava za osiguranje i reosiguranje;
- c) Važenje dozvole za rad na cijeloj teritoriji EU (single licence);
- d) Odredbe o filijalama društava za osiguranje sa sjedištem na teritoriji EU;
- e) Status Švajcarske konfederacije;
- f) Odredbe o izvještavanju evropskih tijela i regulatora.

Ovo iz razloga što navedene odredbe (iz tač. a do f) važe neizmijenjene i u dijelu Solventnosti II, a sve i da budu sadržane u prvom setu izmjena, iste ne bi bile u primjeni do dana pristupanja EU.

II. 1. I 2016. – 31 XII 2018. - period za implementaciju odredaba Zakona o izmjenama i dopunama zakona o osiguranju iz tač.1. Istovremeno bi tekla izrada novog zakona baziranog na Solventnosti II. Pri izradi novog zakona, vodiće se računa i o komunitarnim odnosima, odnosno odredbama koje neizmijenjene važe i za Solventnost I, a odnose se na filijale EU, važenje dozvole za rad na cijeloj teritoriji EU i druge odredbe iz prethodne tačke. Zakon baziran na Solventnosti II sadržao bi poglavlje koje uređuje položaj osiguravača koji spadaju u izuzetke od primjene nove direktive, na način što će se na te osiguravače primjenjivati režim Solventnosti I.

U vezi sa **Zakonom o obaveznom osiguranju u saobraćaju** i **Zakonom o stečaju i likvidaciji društava za osiguranje**, Crna Gora ističe da će se u tom dijelu usklađivanja regulative primijeniti ista praksa kao i prilikom ranijih pristupanja novih članica Evropskoj uniji, pa će određeni dio transponovane pravne tekovine EU biti u primjeni danom pristupanja EU, kao na primjer:

- Odredbe o izvještavanju evropskih tijela i regulatora kod postupaka stečaja i likvidacije;
- Jedinstvena premija obaveznog osiguranja od auto-odgovornosti (*single premium*);
- Visina osiguranih suma obaveznog osiguranja od auto-odgovornosti.

Ovim se ne umanjuje stepen usklađenosti zakonodavnog okvira, s obzirom da su u pitanju odredbe kojima se obezbjeđuje ravnopravnost u poslovanju domaćih i EU osiguravača. Potrebno je osigurati jednake uslove poslovanja, kako preko slobode osnivanja (*freedom of establishment*), tako i preko slobode pružanja usluga (*freedom of services*). Ove odredbe odnose se i na obaveze regulatora koje nastupaju od trenutka kada Crna Gora postane punopravna članica EU. Unošenje tog dijela pravne tekovine EU u zakon i normiranje, na način da ove odredbe funkcionišu od dana pristupanja EU, standardna je formulacija u regulatornom okviru zemalja koje su na putu prema EU.

b1) Crna Gora je dostigla dobar nivo usaglašenosti sa zahtjevima pravne tekovine o životnom osiguranju. Crna Gora će do trenutka pristupanja započeti pripreme ka punoj usaglašenosti s **Direktivom 2008/19/EZ**, kojom se mijenja Direktiva 2002/83/EZ o životnom osiguranju, u pogledu ovlaštenja za sprovođenje dodijeljenih Komisiji.

Crna Gora će postići punu usaglašenost u ovoj oblasti donošenjem Zakona o osiguranju čije je usvajanje planirano za kraj 2015, pri čemu će primjena odredaba u vezi s ovlaštenjima Komisije, iznosima minimalnog akcijskog kapitala društava za osiguranje, filijalama društava za osiguranje sa sjedištem na teritoriji EU, statusom Švajcarske konfederacije, deponovanju i ulaganju sredstava osiguranja i principu teritorijalnosti, kao i odredbe o „*single licence*“ - principu biti u primjeni počev od dana pristupanja EU.

b2) Crna Gora će se u narednom periodu uskladiti s **Direktivom 98/78/EZ** o dodatnoj superviziji osiguravajućih društava u grupi osiguranja.

Puna usaglašenost u ovoj oblasti postići će se donošenjem Zakona o osiguranju, čije je usvajanje planirano za kraj 2015, pri čemu će primjena dijela odredaba vezanih za saradnju s nadležnim organima država članica biti u primjeni počev od dana pristupanja EU.

b3) Crna Gora je dostigla dobar nivo usaglašenosti sa zahtjevima pravne tekovine o reosiguranju tako što je u velikoj mjeri prenijela **Direktivu 2005/68/EZ**. Ipak, Crna Gora i dalje treba da se uskladi s **Direktivom 64/225/EEZ** o ukidanju ograničenja na slobodu osnivanja i slobodu pružanja usluga u pogledu reosiguranja i retrocesije; te će morati da se uskladi sa **Direktivom 2008/37/EZ** o reosiguranju u pogledu ovlašćenja za sprovođenje dodijeljenih Komisiji.

Crna Gora će postići punu usaglašenost u ovoj oblasti donošenjem Zakona o osiguranju čije je usvajanje planirano za kraj 2015, pri čemu će primjena odredaba u vezi s ovlašćenjima Komisije, iznosima minimalnog akcijskog kapitala društava za reosiguranje, filijalama društava za osiguranje sa sjedištem na teritoriji EU, deponovanju i ulaganju sredstava osiguranja i principu teritorijalnosti, kao i odredbe o „*single licence*“- principu biti u primjeni počev od dana pristupanja EU.

b4) Crna Gora je dostigla dobar nivo usaglašenosti sa zahtjevima pravne tekovine o posredovanju u osiguranju tako što je u velikoj mjeri prenijela **Direktivu 2002/92/EZ**. Neusaglašenost postoji u dijelu koji se odnosi na visinu osiguranih suma profesionalnog osiguranja od odgovornosti za štete nastale neobavljanjem djelatnosti posredovanja u osiguranju.

Crna Gora će postići punu usaglašenost u ovoj oblasti donošenjem Zakona o osiguranju čije je usvajanje planirano za kraj 2015, pri čemu će primjena osiguranih suma biti usklađena sa EU standardom počev od dana pristupanja EU.

b5) Crna Gora je dostigla dobar nivo usaglašenosti sa zahtjevima pravne tekovine o osiguranju motornih vozila tako što je u velikoj mjeri prenijela **Direktivu 2009/103/EZ**. Neusaglašenost postoji u dijelu koji uređuje važenje polise osiguranja na cijeloj teritoriji EU (*single premium*) i iznosa osiguranih suma za štete pričinjene licima i njihovim stvarima.

Crna Gora će postići punu usaglašenost u ovoj oblasti donošenjem **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju**, čije je usvajanje planirano za kraj 2016, pri čemu će visine osiguranih suma konačno biti usklađene s EU standardima počev od dana pristupanja EU.

b6) Crnogorsko zakonodavstvo je u veoma ograničenoj mjeri usaglašeno sa zahtjevima **Direktive 2003/41/EC** (IORP Direktiva), koja se odnosi na aktivnosti i nadzor institucija za penzijsko osiguranje pod pokroviteljstvom poslodavca.

Zakonodavstvo koje se odnosi na penzijsko osiguranje pod pokroviteljstvom poslodavca nije implementirano u Crnoj Gori, što znači da ne postoji adekvatan

regulatorni okvir baziran na IORP direktivi, kao ni potencijalno definisana institucionalna nadležnost za regulisanje i superviziju poslovanja penzijskih fondova pod pokroviteljstvom poslodavca.

Crna Gora će preduzeti korake prema punoj usaglašenosti u oblasti pravne tekovine o penzijskom osiguranju pod pokroviteljstvom poslodavca i nadzoru nad institucijama za obezbjeđivanje penzijskog osiguranja pod pokroviteljstvom poslodavca, naročito putem implementacije Direktive 2003/41/EZ, kroz donošenje **Zakona o izmjenama i dopunama zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima** u četvrtom kvartalu 2018. godine.

b7) Crnogorsko zakonodavstvo je djelimično usaglašeno sa zahtjevima pravne tekovine o godišnjim i konsolidovanim finansijskim izvještajima društava za osiguranje. Neusaglašenost s **Direktivom 91/674/EEZ** postoji, između ostalog, i u pogledu forme bilansa stanja, kao i forme bilansa uspjeha.

Crna Gora će postići punu usaglašenost u ovoj oblasti izmjenama Zakona o osiguranju, donošenjem novog Pravilnika o godišnjem izvještavanju društava za osiguranje, kojim će se, između ostalog, propisati i novi bilansni obrasci za regulatorne svrhe, kao i izmjenom Pravilnika o kontnom okviru društava za osiguranje. Navedeno se planira donijeti do kraja 2015, čime bi se postigla potpuna usklađenost sa zahtjevima ove Direktive.

b8) Crna Gora u velikoj mjeri primjenjuje **Direktivu 2001/17/EZ** o reorganizaciji i likvidaciji društava za osiguranje. Neusaglašenost postoji u oblasti pravila o likvidaciji koja se primjenjuju u Zajednici, obavještenja nadležnim organima ostalih država članica i filijalama trećih zemalja.

Crna Gora će postići punu usaglašenost u ovoj oblasti donošenjem **Zakona o o stečaju i likvidaciji društava za osiguranje**. Realizacija ovog plana već je otpočela, obzirom da je krajem januara 2014. Agencija za nadzor osiguranja predala Ministarstvu finansija predlog Zakona o stečaju i likvidaciji društava za osiguranje koji je usklađen sa direktivom 2001/17/EC, i da je taj Zakon planom rada Vlade Crne Gore predviđen za četvrti kvartal 2014.

Kao i u prethodnim slučajevima, dio odredaba vezan za obaveznu saradnju i informisanje Evropske komisije i drugih nadzornih organa stupiće na snagu danom pristupanja EU.

*

U pogledu jačanja administrativnih kapaciteta, Agencija za nadzor osiguranja će, kao visok prioritet, i dalje sprovoditi kontinuirane aktivnosti na daljem jačanju administrativnih, stručnih i institucionalnih kapaciteta, posebno u domenu potpune primjene EU standarda supervizije osiguranja, razvoja supervizorske prakse i novih zahtjeva Solventnosti II. Takođe, Agencija za nadzor osiguranja će sprovoditi aktivnosti na jačanju kapaciteta i znanja u pogledu razvoja unaprijeđene i pouzdane IT

infrastrukture, koja će biti usklađena sa standardima supervizije u EU. Agencija za nadzor osiguranja se prijavila za korišćenje IPA programa 2015-2020 u cilju implementacije planiranih aktivnosti u ovom domenu. Agencija za nadzor osiguranja će nastaviti intezivnu saradnju sa supervizorima iz država članica EU i iz Regiona, u cilju neposrednog transfera znanja, iskustava, prakse i informacija.

Osnovni zadaci Agencije – kontrola poslovanja subjekata na tržištu osiguranja, nastaviće se na redovnoj bazi, u skladu s planom rada i internim planovima, kao i u prethodnom periodu.

III c) Infrastruktura finansijskih tržišta

Crna Gora je dostigla umjeren nivo usaglašenosti na polju infrastrukture finansijskih tržišta i djelimično primjenjuje pravnu tekovinu u ovoj oblasti.

U cilju postizanja pune i efikasne primjene pravne tekovine do pristupanja EU, Crna Gora će donijeti **Zakon o tržištu kapitala**.

c1) Crna Gora je djelimično usaglašena sa zahtjevima pravne tekovine o **konačnosti poravnanja** u platnim sistemima i sistemima poravnanja hartija od vrijednosti. Izmjene i dopune zakonodavstva će morati jasno definisati ključne koncepte **Direktive 98/26/EZ**, te obuhvatiti odredbe koje se tiču stečajnog postupka protiv učesnika u sistemu i uticaja takvog postupka na sistem.

Crna Gora će postići punu usaglašenost u dijelu poravnanja u sistemu hartija od vrijednosti, donošenjem **Zakona o tržištu kapitala u prvom kvartalu 2015**, s primjenom u roku od 6 mjeseci od dana usvajanja.

c2) Crna Gora je u velikoj mjeri usklađena s pravnom tekovinom EU o **aranžmanima finansijskog obezbjeđenja**, s obzirom da je gotovo u potpunosti transponovala **Direktivu 2002/47/EZ**. Preporuka EK je da Crna Gora odredi nadzorni organ koji će biti zadužen za nadgledanje sprovođenja i izvršavanja Zakona o finansijskom obezbjeđenju.

Crna Gora je razmotrila preporuku koja se odnosi na određivanje tijela koje će vršiti nadzor nad sprovođenjem Zakona o finansijskom obezbjeđenju. Imajući u vidu da Direktiva 2002/47EC ne definiše obavezu uspostavljanja nadzora nad sprovođenjem ovog zakona, ocijenjeno je da je veoma teško adekvatno urediti pitanje nadzora nad sprovođenjem ovog zakona. Pošto se ovim zakonom uređuju odnosi između različitih subjekata (finansijski sektor, centralne banke, država, fondovi i dr.), teško bi bilo odrediti neki nadzorni organ, ili više njih, koji bi vršili nadzor nad sprovođenjem zakona na način što bi tim nadzorom obuhvatili sve subjekte na koje se ovaj zakon odnosi. Zakon ne sadrži prekršajne odredbe, tako da se ne bi mogla adekvatno sankcionisati eventualna postupanja koja ne bi bila u skladu sa ovim zakonom. Analizom uporednih rješenja iz drugih zemalja, uključujući i propise nekoliko zemalja članica EU, nijesmo uspjeli pronaći propis kojim je uspostavljena obaveza nadzora nad primjenom ovog zakona i određeni organi koji su dužni da taj nadzor sprovode.

Očekujemo da će se, nakon izmjene zakonskih propisa iz oblasti bankarstva i tržišta kapitala, promijeniti i krug subjekata u Crnoj Gori na koje se može primjenjivati Zakon o finansijskom obezbjeđenju i da će se, u slučaju usvajanja takvih izmjena, vršiti i izmjene ovog zakona eventualno do kraja 2017. godine.

c3) Crna Gora će ispuniti zahtjeve **Regulative (EU) 648/2012 (EMIR)** do trenutka pristupanja EU. Uprkos činjenici da zahtjevi o drugim ugovornim stranama (CCP) i trgovinskim repozitorijumima ne mogu biti direktno relevantni, s obzirom da nema takve infrastrukture u Crnoj Gori, obaveza kliringa ugovora o OTC- derivatima i obaveze izvještavanja navedene u ovom tekstu relevantne su za finansijske institucije kao što su kreditne institucije, investicioni fondovi i društva za osiguranje.

Crna Gora će postići usaglašenost u ovoj oblasti donošenjem **Zakona o tržištu kapitala u prvom kvartalu 2015**, s primjenom u roku od 6 mjeseci od dana usvajanja.

III d) Tržište hartija od vrijednosti i investicione usluge

Crna Gora je dostigla umjeren nivo usklađenosti na polju tržišta hartija od vrijednosti i investicionih usluga i djelimično primjenjuje pravnu tekovinu u ovoj oblasti.

U cilju postizanja pune i efikasne primjene pravne tekovine do pristupanja EU, Crna Gora će donijeti **Zakon o tržištu kapitala, Zakon o investicionim fondovima i Zakon o alternativnim investicionim fondovima**.

d1) Crnogorsko zakonodavstvo je djelimično usaglašeno s **Direktivom 2004/39/EZ o tržištima finansijskih instrumenata (MiFID)**. Neusaglašenost postoji u oblasti licenciranja, kategorizacije klijenata, vrsta tržišta i prekograničnog poslovanja.

Crna Gora će postići usaglašenost u ovoj oblasti, uključujući **Regulativu 1287/2006 i Direktivu 2006/73/EC**, donošenjem **Zakona o tržištu kapitala u prvom kvartalu 2015**, s primjenom u roku od 6 mjeseci od dana usvajanja.

Crna Gora će preduzeti korake ka potpunoj usaglašenosti, uključujući i transponovanje povezanih direktiva (**MiFID II**) i regulativa, nakon usvajanja navedenog zakona, do posljednjeg kvartala 2018. godine.

Poštujući preuzete obaveze iz pristupnog procesa EU, mišljenja smo da odredbe direktive MIFID II ne treba transponovati u okviru predloga Zakona o tržištu kapitala, već to treba uraditi naknadno – do posljednjeg kvartala 2018. godine. Zakon o tržištu kapitala je važno usvojiti u planiranom roku i zbog drugih oblasti koje on usaglašava sa EU direktivama: prospekt, transparentnost, zabrana manipulacija na tržištu, garantni fond za zaštitu investitora, itd.

Takođe, predviđa se duži period implementacije direktive MIFID II, u okviru kojeg će od strane ESMA-e biti kreirane smjernice implementacije i uputstva o primjeni najboljih poslovnih praksi. Ovaj period bi KHOV iskoristila i da u okviru IPA II projekta dobije neophodnu ekspertsku pomoć za implementaciju ove direktive.

d2) Crna Gora je djelimično usklađena s **Direktivom 2003/71/EZ o prospektu**. Neusaglašenost postoji u dijelu koji se odnosi na pojam „profesionalni investitor“, sadržaj elemenata prospekta, izuzetke od obaveze propisivanja pojedinih elemenata prospekta i obaveze emitenata i regulatornog tijela u vezi s prekograničnim javnim ponudama hartija od vrijednosti.

Crna Gora će postići punu usaglašenost u ovoj oblasti transponovanjem izmijenjene i dopunjene **Direktive o prospektu 2010/73/EU**, i to donošenjem **Zakona o tržištu kapitala u prvom kvartalu 2015**, s primjenom u roku od 6 mjeseci od dana usvajanja.

d3) Crna Gora je dostigla umjeren nivo usklađenosti s **Direktivom 2003/6/EZ o zloupotrebi tržišta**. Dalji napredak je neophodan kako bi se otklonili identifikovani zakonodavni nedostaci (obaveza o obavještanju o sumnjivim transakcijama, izuzeci otkupa ili programa za stabilizaciju).

Crna Gora će postići punu usaglašenost u ovoj oblasti, uključujući i direktivu 2004/72/EC, donošenjem **Zakona o tržištu kapitala u prvom kvartalu 2015**, s primjenom u roku od 6 mjeseci od dana usvajanja.

Transponovanje zakonodavne promjene u okviru zloupotrebe tržišta, koje će uskoro biti usvojene na nivou EU, biće izvršeno nakon usvajanja navedenog zakona, do posljednjeg kvartala 2018. godine.

d4) Crna Gora je djelimično usaglašena s **Direktivom 97/9/EZ o sistemima naknada štete za investitore**. Neusklađenost se odnosi na nepostojanje odgovarajućeg garantnog fonda za investitore.

Crna Gora će postići punu usaglašenost u ovoj oblasti donošenjem **Zakona o tržištu kapitala u prvom kvartalu 2015**, s primjenom u roku od 6 mjeseci od dana usvajanja.

Transponovanje novih amandmana EU na postojeće zakonodavstvo u okviru sistema naknade koje će uskoro biti usvojene na nivou EU biće izvršeno nakon usvajanja navedenog zakona, do dana pristupanja Crne Gore EU.

d5) Crna Gora je djelimično usklađena sa zahtjevima pravne tekovine o subjektima za kolektivno investiranje u prenosive hartije od vrijednosti (**UCITS**). Neophodan je dalji zakonodavni rad ka potpunoj usklađenosti s **Direktivama 2007/16/EZ i 2009/65/EZ** o koordinaciji zakona, regulativa i administrativnih odredbi koje se odnose na UCITS. Crna Gora će osigurati usklađenost s **Direktivom 2011/61/EU** o menadžerima alternativnih investicionih fondova, te ispuniti zahtjeve **Regulativa 345/2013 i 346/2013** o evropskim fondovima preduzetničkog kapitala i o evropskim fondovima za socijalno preduzetništvo do trenutka pristupanja EU.

Iako trenutno u državi nema takvih fondova, svi ovi zakonski propisi omogućavaju vršenje poslova u drugim državama članicama EU. Stoga bi Crna Gora morala da ispuni svoje obaveze ukoliko postane država članica domaćin bilo kog od ovih fondova.

KHOV će u tekućoj godini raditi na sačinjavanju Analize primjene Direktive o alternativnim investicionim fondovima, koja bi se osvrnula i na paralelno usvajanje

promjena Zakona o investicionim fondovima, a u cilju potpunog transponovanja UCITS Direktive.

Crna Gora će postići punu usaglašenost u ovoj oblasti donošenjem **Zakona o investicionim fondovima** i **Zakona o alternativnim investicionim fondovima**, do kraja IV kvartala 2018. godine.

*

Komisija za hartije od vrijednosti će nastaviti da jača ukupni administrativni i institucionalni kapacitet kako bi bile obuhvaćene sve veće odgovornosti koje nova pravna tekovina EU iziskuje.

INTERNO